

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva sentinței Judecătorei Cahul din 16 mai 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 12 septembrie 2017, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, de avocatul Eugen Grosu în numele părții vătămate Nicolae Bejan, de avocata Zinaida Gîrneț și inculpatul

***Mocanu Mihail XXX**, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXX, r-nul
XXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>30.12.2016 – 16.05.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>21.06.2017 – 12.09.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>28.11.2017 – 27.12.2017.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul din 16 mai 2017, Mocanu Mihail a fost condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 2 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Bejan Nicolae prejudiciul material de 636,93 lei, moral de 5000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică de 2000 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpate a sumei de 1244,00 lei cu titlul de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor medico-legale pe prezenta cauză penală, a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 august 2016, orele 06:30, inculpatul Mocanu Mihail, aflându-se în fața domiciliului lui Bejan Nicolae, situat în s. XXXXX, r. XXXX, în urma unui conflict verbal cu ultimul, intenționat, având scopul provocării leziunilor corporale, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, pricinuindu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 307/D din 19.09.2016, excoriație pe cotul stâng, fractura coastelor IX și X din dreapta, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, putând fi produse la lovituri cu pumnii și/sau picioare, condiționând dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că la 05.08.2016, a lucrat în gospodăria lui Iurașco Ruslan, de la ora 06:30 până la orele 19:00, la cosit lucerna. Nu l-a bătut pe Bejan Nicolae și nu cunoaște de unde la ultimul sunt rupte coastele. Nu este de acord cu acțiunea civilă și să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Totodată, vina inculpatului este dovedită prin probe administrate.

Astfel, partea vătămată Bejan Nicolae a declarat că inculpatul îi este vecin, sunt în relații ostile. La 05.08.2016, a văzut cum inculpatul a ieșit cu roaba din curte și la întrebat dacă mai are de trâncănit la poarta sa. Inculpatul a lăsat roaba, s-a apropiat și l-a apucat de piept, l-a lovit cu genunchiul în stomac, apoi l-a trântit în drum pe pietriș și a continuat să-l lovească cu picioarele până și-a pierdut cunoștința. Conflictul a fost văzut de vecina Niculăiță D. După, a chemat salvarea și a fost internat în spital pentru 4 zile cu dureri în piept. De către medici s-a constatat că îi sunt fracturate coastele.

Martorul Niculăiță Didina a relatat că a ieșit în drum, când Bejan N. era la poartă și i-a spus inculpatului să numai hodorogească cu roaba. A văzut cum inculpatul l-a apucat pe Bejan N. de spete și i-a dat un picior în stomac, partea vătămată căzând jos. Inculpatul i-a aplicat mai multe lovituri. În acea zi a văzut la poarta lui Bejan N. ambulanța.

Martorul Bejan Natalia a declarat că a când a venit acasă, soțul stătea în pat și i-a povestit că a fost bătut de inculpat. Au mers la polițist, au chemat salvarea. Soțul a fost internat în spital timp pe 4 zile, se simțea rău, avea coastele rupte, a suportat 7 operații, inclusiv și la stomac.

Vina inculpatului se confirmă și prin:

cererea depusă de Bejan N. la data de 05.08.2016, prin care a solicitat colaboratorilor de poliție să ia măsuri cu Mocanu M., care pe 05.08.2016 l-a maltratat în stradă;

raportul de constatare medico-legală nr. 282/D din 17 august 2016, că la Bejan N. s-a constatat: excoriație pe cotul stâng, fractura coastelor IX și X din dreapta, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil și timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie;

raportul de expertiză medico-legală nr.307/D din 19.09.2016, că la Bejan N. s-a constatat: excoriație pe cotul stâng, fractura coastelor IX și X din dreapta, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele

indicate, puteau fi produse la lovituri cu pumnii și/sau picioare, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie. Ținând cont de localizarea și caracterul leziunilor corporale stabilite, formarea lor la cădere este puțin probabilă;

procesul-verbal din 29.08.2016, de confruntare dintre partea vătămată și bănuitul Mocanu M.;

procesul-verbal din 29.08.2016, de confruntare dintre martorul Niculăiță Didina și bănuitul Mocanu M.;

raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 1013a-2016 din 11.11.2016, că Bejan N. de maladii psihice cronice nu suferă, dar prezintă diagnosticul „Tulburare organică de personalitate”, însă examinatul nu prezenta careva tulburări psihice de intensitate psihotică, putea corect recepționa caracterul și însemnătatea evenimentelor ce aveau loc cu el, le putea percepe și reda;

copia fișei medicale a bolnavului de staționar nr. 7128/565, că Bejan Nicolae a fost diagnosticat cu fractura închisă a coastelor IX-X pe dreapta;

copia fișei medicale pentru departamentul de medicină urgentă nr. 14776 din 05.08.2016 că la Bejan Nicolae a fost stabilit diagnosticul - fractura închisă a coastelor VI-VII-VIII-IX.

Depozițiile inculpatului nu sunt veridice, deoarece partea vătămată ferm a declarat că la data de 05.08.2016, după ora 06:15 a fost lovit de inculpat cu genunchiul în stomac, și-a pierdut cunoștința și a căzut, iar inculpatul a continuat să-l lovească cu picioarele. Martorul Niculăiță D. a povestit că a văzut cum inculpatul i-a aplicat lovituri părții vătămate.

În același timp, declarațiile părții vătămate sunt pertinente și concludente, dat fiind că acestea coroborează pe deplin cu probele prezentate de către acuzare, printre care rapoartele de expertiză medico-legală nr. 282/D din 17 august 2016, nr.307/D din 19.09.2016, care au stabilit pe corpul lui Bejan N. leziuni corporale care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie, și raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 1013a-2016 din 11.11.2016 în privința lui Bejan N., potrivit cărui, la momentul examinării părții vătămate, ultimul nu prezenta careva tulburări psihice de intensitate psihotică, putea corect recepționa caracterul și însemnătatea evenimentelor ce aveau loc cu el, le putea percepe și în prezent le poate reda.

Nu pot fi luate în considerare declarațiile martorilor Mudrenco S. și Ciobanu E., în ce privește ora când l-au văzut pe inculpat în grădina lui Iurașco R., deoarece vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate și ale martorului ocular Niculăiță D.

Probele administrate combat argumentele inculpatului precum că el nu a comis infracțiunea incriminată. Urmează a fi apreciate critic declarațiile martorilor Mocanu E., Iurașco R., Mudrenco S. și Ciobanu E., deoarece ei fiind în relații bune de vecinătate cu inculpatul, încearcă prin orice metode să-l dezvinovățească.

Sub aspectul laturii obiective, fapta prejudiciabilă prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, săvârșită de inculpat, s-a realizat prin acțiunea intenționată de cauzare a vătămării medii a integrității corporale și sănătății lui Bejan N., fapt confirmat prin rapoartele de expertiză medico-legală nr. 282/D din 17 august 2016 și nr. 307/D din 19.09.2016.

Sub aspectul laturii subiective, inculpatulu a săvârșit fapta cu intenție directă, cu bună-știință conștientizând că agresează fizic o persoană, a prevăzut rezultatul faptelor sale și a urmărit producerea lor prin săvârșirea faptei.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, adică vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite, familia inculpatului este formată din 4 membri, ultimul nu este de acord să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

Totodată, instanța a reținut că la etapa dezbaterilor judiciare, procurorul a solicitat încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă totală de 1244 lei, suportate pentru expertiza medico-legală nr. 282/D din 17.08.2016, expertiză medico-legală nr. 307/D din 19.09.2016 și expertiză psihiatrico-legală nr. 1013a-2016 din 11.11.2016.

Instanța a constatat că acuzarea neîntemeiat a solicitat încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-legale, or, conform prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 2), 5), (2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată. Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzării, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Efectuarea expertizelor medico-legale nr. 282/D din 17.08.2016 și nr. 307/D din 19.09.2016, și expertizei psihiatrico-legală nr. 1013a-2016 din 11.11.2016 au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru constatarea leziunilor corporale de părții vătămate în urma săvârșirii infracțiunii de inculpat și stării psihice a părții vătămate, aceasta fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Or, potrivit art. 227 alin. (1), (3) și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei

desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Cahul, Tatiana Gavrușenco, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statutului cheltuielile judiciare în sumă de 1244 lei.

Apelantul a indicat că, la materialele dosarului a fost anexată informația că, pentru efectuarea constatării medico-legală nr. 282/D din 17.08.2016, expertizelor medico-legală nr. 307/D din 19.09.2016 și psihiatrico-legală nr. 1013a-2016 din 11.11.2016 au fost cheltuite 1244 lei.

Potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Conform art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Argumentul instanței că statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că, condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Instanța nu stabilit că încasarea sumei respective poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului.

3.1. Inculpatul la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el.

Apelantul a indicat că instanța greșit a apreciat probele, deoarece în cadrul examinării cauzei penale a fost demonstrat că el nu i-a aplicat careva lovituri părții vătămate.

La ora invocată de Bejan, era în gospodăria lui Iurașco R., fapt confirmat prin declarațiile martorilor Iurașco R., Ciobanu E., Mudrenco S. și Mocanu E.

Depozițiile părții vătămate și ale martorilor Niculăiță Didina și Bejan Natalia urmau a fi apreciate critic de instanța de judecată și nu puteau sta la baza condamnării lui. Partea vătămată este în relații bune cu martorul Niculăiță Didina, iar Bejan Natalia este soția părții vătămate, care au dat declarații convenabile părții vătămate, și totodată acestea se află în relații ostile cu el.

Instanța de fond nu a apreciat și nu s-a expus asupra relațiilor dintre Bejan Nicolae și martorul Niculăiță Didina, care sunt bune, dar și asupra faptului că Bejan Natalia este soția părții vătămate, relațiile acestora cu el sunt ostile, care au și tendința de a-l învinovăți prin orice metode.

Imediat după presupusul conflict, nici martorul Niculăiță D., nici partea vătămată nu au anunțat organele de poliție sau medicul, fiind prezentă intenția acestora de denaturare a adevărului și de răzbunare pe el deoarece există litigii civile de mai mulți ani, unde partea vătămată a pierdut unele procese și manifestă un interes ascuns de a-l pedepsi pentru a obține o îmbogățire fără justă cauză.

Instanța de judecată eronat a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea civilă, așa cum în cadrul cercetării probelor s-a stabilit că medicamentele procurate de către partea vătămată sunt în lipsa unor prescripții medicale, mai mult, medicamentele Gripgo, Biodop, Vestibo, Indapen, Lorista nu au legătură cu tratamentul vătămarilor corporale și sunt pentru tratamentul gripei, tensiunii arteriale, rinichilor, la fel nu s-a luat în considerație și instanța nu a dat nici o apreciere criticilor invocate de apărare asupra cecurilor pentru procurarea medicamentelor, deoarece din simpla analiză a acestora se observă că sunt eliberate pentru un alt pacient și nicidecum pentru partea vătămată Bejan Nicolae.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 12 septembrie 2017, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Apelul inculpatului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Acțiunea civilă înaintată de Bejan Nicolae, în partea încasării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța civilă.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, este justă și întemeiată concluzia instanței de fond privind vinovăția lui inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin. (1) Cod penal.

Probele administrate demonstrează vina inculpatului în faptele incriminate, astfel este justă concluzia instanței de fond referitor la stabilirea stării de fapt și calificarea acțiunilor inculpatului.

Instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, conform indicilor - vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, împrejurări care au fost constatate și elucidate prin probele administrate, care au fost obiectiv apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Vinovăția inculpatului a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate, care coroborează cu declarațiile martorului Niculăiță D., care este martor ocular și a văzut conflictul, că anume inculpatul i-a aplicat lovituri lui Bejan N., de la care cel din urmă a căzut jos și ulterior i-a mai aplicat lovituri peste torace, iar leziunile respective au fost constatate prin rapoartele de expertiză medico-legală, acestea având o legătură cauzală cu cele petrecute pe 05.08.2016, și indicând că anume inculpatul l-a maltratat pe Bejan N.

La fel, martorul Bejan Natalia a declarat că, când a venit acasă, soțul stătea în pat și i-a povestit că a fost bătut de inculpat. Au mers la polițist și au chemat salvarea.

Soțul a fost internat în spital timp de 4 zile, se simțea rău, a avut coastele fracturate, a suportat 7 operații, inclusiv la stomac. Medicamentele le-a cumpărat soțul.

Conform rapoartelor de constatare medico-legală nr. 282/D din 17.08.2016 și de expertiză medico-legală nr. 307/D din 19.09.2016, la Bejan N. s-a constatat: excoriație pe cotul stâng, fractura coastelor IX și X din dreapta, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil și timpul și circumstanțele indicate, anume că la data de 05 august 2016, aproximativ la ora 06:30, în stradă a fost lovit cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului de către Mocanu Mihail, care puteau fi produse de la lovituri cu pumnii și/sau picioarele, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie. Ținând cont de localizarea și caracterul leziunilor corporale stabilite, formarea lor la cădere este puțin probabilă. Față de actele nominalizate inculpatul și apărătorul acestuia nu au avut careva obiecții.

Deși inculpatul nu a recunoscut săvârșirea faptei imputate, probele acuzării confirmă vina ultimului, iar declarațiile acestuia sunt o versiune de apărare, fără careva suport probatoriu.

Nu pot fi reținute alegațiile inculpatului privind aprecierea critică a declarațiilor părții vătămate și martorului Niculăița D., deoarece cei din urmă se află în relații ostile cu el, așa cum inculpatul nu a prezentat careva probe în acest sens, iar potrivit proceselor-verbale de audiere din cadrul instanței de fond atât Bejan Nicolae, cât și martorul Niculăița Didina au fost preîntâmpinați pe art. 108 Cod de procedură penală și art. 312-313 Cod penal.

Declarațiile acestora din cadrul instanței de fond sunt în coroborare cu cele de la urmărirea penală, cât și cu procesele-verbale de confruntare dintre Bejan N. și Mocanu M. din 29 august 2016, și dintre Niculăița D. și Mocanu M. din 29.08.2016.

Nu poate fi reținut nici argumentul inculpatului, că martorul Iurașco R. ar fi confirmat că el s-a aflat toată ziua în gospodăria lui, așa cum în cadrul instanței de fond martorul Iurașco R. a declarat că îl cunoaște pe inculpat deoarece sunt rude și sunt în relații bune. Inculpatul lucrează în gospodăria sa, iar programul de lucru este în dependență de sarcinile care urmează să le îndeplinească. În luna august 2016, inculpatul a fost la cosit lucerna, de la ora 06:00 până la 17:00-18:00 seara, însă nu cunoaște la ce oră a venit inculpatul la data de 05 august 2016. probabil între orele 06:15-06:30, însă seara când a revenit acasă, inculpatul avea cosite 20 de hectare de teren cu lucerna.

Astfel, martorul Iurașco R. nu confirmă cu certitudine că inculpatul s-ar fi aflat în gospodăria sa în momentul când a avut loc conflictul, doar indică ora și presupune, că inculpatul se afla la cosit lucerna.

Nu sunt veridice nici declarațiile martorului Ciobanu E., că pe inculpat l-a văzut în gospodăria lui Iurașco R. pe 05.08.2016, orele 05:00, care cosea, deoarece însăși inculpatul a indicat că pe 05.08.2016 s-a dus la lucru în gospodăria lui Iurașco R. la orele 06:30.

Totodată, instanța de fond eronat a admis acțiunea civilă.

Partea vătămate a înaintat acțiunea civilă privind încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă de 1255,69 lei și moral în mărime de 200.000 lei, cât și a cheltuielilor de judecată.

Despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele materiale prin faptul că nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare, însă instanța de fond nu a studiat minuțios actele prezentate de către partea vătămată și a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 636,93 lei. Așa pe bonurile de plată anexate este indicat numele altui pacient decât cel a părții vătămate.

Or, potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Bejan N. nu a prezentat probe pertinente în privința prejudiciului cauzat de către inculpat, prin urmare urmează a fi admisă în principiu acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Instanța de fond corect a apreciat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli care urmează achitate din contul statului.

Din conținutul ordonanțelor privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale și expertizei psihiatrice se observă că au persistat anume circumstanțele prevăzute la art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală.

Or, art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală indică că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prima instanță corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 1244 lei, care constă din valoarea efectuării cercetării medico-legale și expertizei psihiatrice. Or, solicitantul efectuării constatării medico-legale, expertizei medico-legale și efectuării expertizei psihiatrice este statul în persona organului de urmărire penală. Prin urmare, obligația de suportare a cheltuielilor pentru efectuarea constatării și expertizei o poartă anume statul.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statutului cheltuielile judiciare în sumă de 1244 lei.

Recurentul a invocat că apărarea a declarat apel care nu se referă la încasarea cheltuielilor judiciare, ci cu privire la fondul cauzei, solicitând achitarea inculpatului. Iar instanța de apel a admis apelul inculpatului, și nu a menționat în care parte. Deci, motivarea nu este întemeiată și clară

Potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării lor. Iar ulterior, la finisarea procesului penal, se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii infracțiunii de către inculpat.

Orice prejudiciu cauzat fie persoanei fizice/juridice sau statului trebuie să fie reparat.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Eugen Grosu, în numele părții vătămate, în care solicită casarea deciziei în partea respingerii pretențiilor de ordin civil.

Recurentul a indicat că urmează a fi lăsate în vigoare dispozițiile sentinței.

Prin actele anexate se probează toate cheltuielile pentru tratament și reabilitarea lui Bejan N. de pe urma acțiunilor infracționale a inculpatului, fiind prezentate bonurilor fiscale, extrasele medicale și rețetele.

În drept, recursul este bazat pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

5.2. Avocata Zinaida Gîrneț și inculpatul la fel au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat.

Recurenții au invocat că instanța de apel eronat a conchis că instanța de fond corect a stabilit faptele inculpatului, cu încadrarea acțiunilor în baza art.152 alin. (1) Cod penal. Or, în instanță s-a demonstrat că inculpatul nu i-a aplicat careva lovituri părții vătămate, deoarece acesta la ora invocată de Bejan, era în gospodăria lui Iurașco R. - fapt confirmat prin declarațiile martorilor Iurașco R., Ciobanu E., Mudrenco S. și Mocanu E., care au relatat că în dimineața zilei de 5.08.2016, până la orele 06:30 inculpatul s-a aflat în gospodăria lui Iurașco R.

Depozițiile părții vătămate și ale martorilor Niculăiță D. și Bejan N. urmau a fi apreciate critic. Astfel, partea vătămată este în relații bune cu martorul Niculăiță D., iar Bejan N. este soția părții vătămate, acestea fiind în relații ostile cu inculpatul, au dat declarații convenabile părții vătămate.

Instanțele inferioare nu au apreciat și nu s-au expus asupra relațiilor dintre Bejan Nicolae și martorul Niculăiță D., care sunt bune, dar și asupra faptului că Bejan Natalia este soția părții vătămate, relațiile acestora cu el sunt ostile, care au și tendința de a-l învinovăți prin orice metode.

După presupusul conflict, martorul Niculăiță D. și partea vătămată nu au anunțat organele de poliție sau medicul, fiind prezentă intenția acestora de denaturare a adevărului și de răzbunare, deoarece există litigii civile de mai mulți ani, unde partea vătămată a pierdut unele procese și manifestă un interes ascuns de a-l pedepsi pentru a obține o îmbogățire fără justă cauză.

În cadrul examinării apelului partea vătămată Bejan Nicolae a declarat că datorită problemelor de sănătate care le are deseori cade jos și la data de 5.08.2017 la fel a căzut, deoarece are probleme de sănătate.

În drept, recursul este fondat pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul declarat de avocatul Eugen Grosu este fondat în drept și pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, iar recursul avocatei Zinaida Gîrneț și inculpatul este bazat și pe temeiul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, în recursurile respective, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete invocate în apelul declarat nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, și care ar fi esența circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5.1. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că aceste recursuri nu întrunesc condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocaților și inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurenți.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatei Zinaida Gîrneț și inculpatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 5.2. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond și apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate, a martorilor Niculăiță D. și Bejan N., cererea depusă de Bejan Nicolae pe 05.08.2016 prin care a solicitat colaboratorilor de poliție să ia măsuri cu Mocanu M., care l-a maltratat în stradă, raportul de constatare medico-legală nr. 282/D din 17.08.2016 că Bejan N. s-a constatat: excoriație pe cotul stâng, fractura coastelor IX și X din dreapta, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil și timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie, raportul de expertiză medico-legală nr.307/D din 19.09.2016, că la Bejan N. s-a constatat: excoriație pe cotul stâng, fractura coastelor IX și X din dreapta, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, puteau fi produse la lovituri cu pumnii și/sau picioare, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie, procesul-verbal din 29.08.2016 de confruntare dintre partea vătămată și bănuitul Mocanu M., procesul-verbal de confruntare din 29.08.2016 dintre martorul Niculăiță D. și bănuitul Mocanu M., raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 1013a-2016 din 11.11.2016 că Bejan N. de maladii psihice cronice acesta nu suferă, copia fișei medicale a bolnavului staționar nr. 7128/565 că la Bejan N. a fost stabilit diagnoza-fractura închisă a coastelor IX-X pe dreapta, copia fișei medicale pentru departamentul de medicină urgentă nr. 14776 din 05.08.2016 că la Bejan N. a fost stabilit diagnosticul - fractura închisă a coastelor VI-VII-VIII-IX, instanțele indicând clar și fără echivoc motivele pentru care au respins probele și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (1) Cod penal (*pct. 4., 5. din decizie*).

Totodată, cu privire la argumentele din recursul declarat de procuror (*pct. 5. din decizie*), se reține că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 409 alin. (2), 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 6), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce

proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale și în alte cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor medico-legală și psihiatrico-legală, urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

În raport cu motivele din recursul declarat de avocatul Eugen Grosu (*pct. 5.1. din decizie*), se observă că concluziile instanței de apel asupra acțiunii civile sunt la fel legale și întemeiate, dat fiind că partea vătămată nu a prezentat probe pertinente privind prejudiciul material cauzat, iar pe bonurile de plată anexate este indicat alt nume decât cel a părții vătămate, fiind corect admisă în principiu acțiunea civilă depusă de Bejan N. în partea pretențiilor materiale, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Or, conform art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, partea vătămată nu este lezată în dreptul de a soluționa litigiul cu privire la despăgubirile materiale în procedura civilă.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile vizate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 5. - 5.2. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), 229 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, inculpatul. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor

examine de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propun părțile este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile nominalizate au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2.- 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii, și că recursurile ordinare declarate sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile ordinare de pe rol sunt vădit neîntemeiate, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, de avocatul Eugen Grosu în numele părții vătămate Nicolae Bejan, de avocata Zinaida Gîrneț și inculpatul Mocanu Mihail XX, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 16 mai 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 12 septembrie 2017, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 ianuarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco